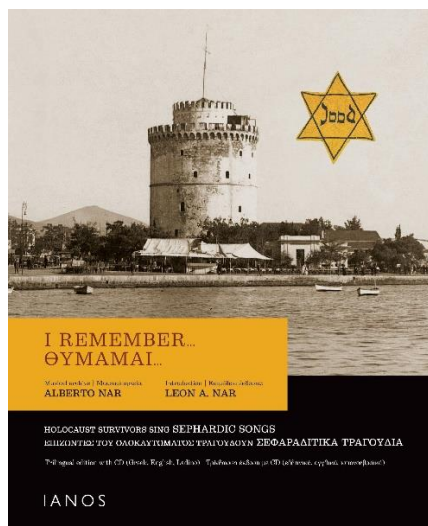

I REMEMBER... ΘΥΜΑΜΑΙ... Μουσικό αρχείο Αλμπέρτου Ναρ

Επιζώντες του Ολοκαυτώματος τραγουδούν σεφαραδίτικα τραγούδια

Βιβλίο & CD

Επιμέλεια, Λέων Α. Ναρ, Εκδόσεις, IANOS, 2020

Οι εκδόσεις **IANOS** κυκλοφόρησαν την τρίγλωσση έκδοση (ελληνικά, αγγλικά, ισπανοεβραϊκά) του βιβλίου/CD με τίτλο **I REMEMBER... ΘΥΜΑΜΑΙ...** που βασίζεται στο μουσικό αρχείο του Αλμπέρτου Ναρ, με επιμέλεια του Λέων Α.Ναρ.

Επιζώντες του Ολοκαυτώματος τραγουδούν σεφαραδίτικα τραγούδια, σπάνια ηχητικά ντοκουμέντα που ακούστηκαν για τελευταία φορά σε μέρες σκοτεινές, σε κλειστά σπίτια, σηματοδύοντας τη στερνή στιγμή του αποχωρισμού από την αγαπημένη τους Θεσσαλονίκη, τη στιγμή της εξορίας και του θανάτου.

Τα τραγούδια αυτά άλλοτε είναι πρωτότυπα, άλλοτε με επιδράσεις τόσο από τη Θεσσαλονίκη όσο και από κάθε άλλη πόλη που υποδέχτηκε εκδιωγμένους από την Ισπανία Εβραίους, και άλλοτε με δάνειες μελωδίες που ενσωματώθηκαν, με τις αναγκαίες πάντα τροποποιήσεις, στη σεφαραδίτικη μουσική παράδοση. Είναι έκφραση μιας ευρύτερης μεσογειακής μουσικής παράδοσης με στοιχεία ισπανόφωνων μελωδιών, τραγούδια της Μικράς Ασίας και της Πόλης, μουσικές του Αιγαίου και της Κρήτης, βαλκανικούς ρυθμούς και χορούς, τσιγγάνικα μοτίβα αλλά και ιταλικές καντάδες. Η σεφαραδίτικη μουσική έχει τις ρίζες της στη μεσαιωνική Ανδαλουσία, στον χώρο και στον χρόνο της συνύπαρξης και συνδημιουργίας Χριστιανών, Εβραίων και Μουσουλμάνων.

Ο Αλμπέρτος Ναρ, ως απόγονος επιζώντων του Ολοκαυτώματος, σκιαγράφησε τον οδυνηρότατο απόηχο που η ναζιστική θηριωδία άφησε στις ψυχές και στα σώματα των δικών του ανθρώπων. Πέρα από τις πολύτιμες δημοσιευμένες μελέτες του για τα σεφαραδίτικα τραγούδια, ηχογράφησε τη δεκαετία του '90 ηλικιωμένους τότε επιβιώσαντες και επιβιώσασες του Ολοκαυτώματος. Διέσωσε σπάνια ηχητικά ντοκουμέντα που σε διαφορετική περίπτωση θα είχαν χαθεί παντοτινά. Φίλοι των γονιών του οι περισσότεροι, ερασιτέχνες ερμηνευτές των τραγουδιών, διασώζουν μια γλώσσα, τη σεφαραδίτικη, με ελληνικές, τουρκικές, ισπανικές και ιταλικές λέξεις, διάλεκτο που έχει ως βάση της τη γλώσσα που μιλιόταν στην Καστίλη πριν από πέντε αιώνες.

«Τούτα τα τραγούδια ακούστηκαν για τελευταία φορά σε μέρες σκοτεινές, σε κλειστά σπίτια, σηματοδύοντας τη στερνή στιγμή του αποχωρισμού από την αγαπημένη πόλη, τη στιγμή της εξορίας και του θανάτου [...] Πώς

έσβησε άραγε τούτος ο κόσμος; Πού πνίγηκαν τόσα μεράκια; Τι απόμεινε στους ελάχιστους που γύρισαν πίσω; Είναι στιγμές που τούτη η πολιτεία φαντάζει σκληρή κι άσπλαχνη για κείνους που επιμένουν να θυμούνται», επισημαίνει ο Αλμπέρτος Ναρ που, σίγουρα, επέμενε να θυμάται...

Ένα μέρος από το πολύτιμο μουσικό αρχείο (22 τραγούδια), που η οικογένειά του δώρισε στο Ελληνικό Λογοτεχνικό Ιστορικό Αρχείο Θεσσαλονίκης το 2011, δημοσιοποιείται δεκαπέντε χρόνια από τον πρόωρο θάνατό του σε μια τρίγλωσση (ελληνικά, ισπανοεβραϊκά, αγγλικά) έκδοση με πρόλογο του μουσικολόγου Νίκου Ορδουλίδη. Ο Λέων Α. Ναρ έγραψε την εισαγωγή και έχει την επιμέλεια του τόμου.

Απόσπασμα από την Εισαγωγή του βιβλίου/CD:

«Τούτα τα τραγούδια τα 'λεγαν ως προχτές στη Σαλονίκη οι κοπέλες, καθώς συγύριζαν την κάμαρά τους, οι εργάτες στα καπνομάγαζα, οι βαρκάρηδες στο λιμάνι. Και με το πέσιμο της νύχτας, η μελωδία ξεχυνόταν από τα μισόκλειστα παράθυρα, απλωνόταν στα κακοτράχαλα καλντερίμια, αγκάλιαζε τη γειτονιά ολάκερη. Μανάδες που νανούριζαν τα μικρά τους, παλικάρια που παίνευαν της αγαπημένης τους τα κάλλη, λεβέντες που έπνιγαν τον καημό τους στο κρασί, κάποια κορίτσια που σιγοπιθύριζαν τους μύχιους πόθους της καρδιάς τους, κάποια γερόντια στο πλατύσκαλο που αναμετρούσαν το βάρος της μέρας που ξεψυχούσε», σημειώνει ο Αλμπέρτος Ναρ στον πρόλογο του βιβλίου *Οι Συναγωγές της Θεσσαλονίκης – Τα Τραγούδια μας* (πρόλογος Γιώργος Ιωάννου, έκδ. Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης, 1985).

Βιογραφικό του Αλμπέρτου Ναρ

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1947, γιος Σεφαραδιτών Εβραίων, επιζώντων του Ολοκαυτώματος. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή (ΑΠΘ), διηύθυνε το Κέντρο Ιστορικών Μελετών Εβραϊσμού Θεσσαλονίκης και ήταν μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του Κέντρου Ιστορίας του Δήμου Θεσ/κης. Στα διηγήματά του προσπαθεί να συλλάβει την ιδιαίτερη ψυχοσύνθεση του Θεσσαλονικιού Εβραίου, αναζητώντας την προσωπική του ταυτότητα και ανακαλώντας μνήμες.

Βιβλιογραφία: «*Οι συναγωγές της Θεσσαλονίκης – Τα τραγούδια μας*» (1985), «*Προφορικές μαρτυρίες Εβραίων της Θεσσαλονίκης για το Ολοκαύτωμα*» (1998, εκδ. «Παρατηρητής», επανέκδοση «Ευρασία», 2015), «*Σε αναζήτηση ύφους*» (εκδ. «Τραμάκια», 1991, και εμπλουτισμένη εκδ. «Νεφέλη», 1997), «*Σαλονικάι, δηλαδή Σαλονικιός*» (εκδ. «Νεφέλη», 1999), «*Σαλονικάι – Άπαντα τα διηγήματα*» (εκδ. «Νεφέλη», 2015).

Συνεργάστηκε με τα περιοδικά *Παραφυάδα* και *Τραμ* (τρίτη διαδρομή) και τις εφημερίδες *Μακεδονία* και *Θεσσαλονίκη*. Επιλεγμένα κείμενα, δημοσιευμένα στις εφημερίδες αυτές, περιέχονται στο βιβλίο *Επιπόλαιος επί πόλεως – Πεζά κείμενα (1998-2003)* (University Studio Press, 2007). Ο Αλμπέρτος Ναρ συγκέντρωσε στο βιβλίο *Κειμένη επί ακτής θαλάσσης – Μελέτες και άρθρα για την εβραϊκή κοινότητα της Θεσσαλονίκης* (University Studio Press, 1997) μελέτες λαογραφικού και ιστορικού ενδιαφέροντος Υλικό από το αρχείο του Ναρ με ηχογραφήσεις σεφαραδίτικης μουσικής βρίσκεται στο ΕΛΙΑ Θεσσαλονίκης, ενώ κείμενα του έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, γερμανικά, ισπανικά, γαλλικά και εβραϊκά. Πέθανε στις 2 Μαρτίου του 2005.

[Πηγή: Δελτίο Τύπου εκδόσεων ΙΑΝΟΣ]